

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 27. junija 1860.

Predenica v deteljših.

Že več časa se v deteljših tam pa tam čedalje več predenice (Flachsseide, cuscutta) nahaja, ki veliko škodo dela, ker slak je zlo škodljiv plevél.

Predenico štejejo rastlinoznanci sploh v versto slakov (Windén). Vse predenice imajo steblo, ki se opleta, je brez perja in s serkajočimi koreninicami obdano. Seme predenično v zemlji kalí; berž pa ko mlada predenica tolika doraste, da more sosedne rastline doseči, se začne s svojimi nitkami okoli njih ovijati, zasadi svoje serkajoče korenine v njih mozeg, in ker ji tiste korenine odmerjò, ktere je popred v zemlji imela, ni zdaj z zemljo v nobeni dotiki več. Pletenica ne škoduje tedaj drugim rastlinam le samo s tem, da jih opleta in pomeša, temuč posebno zato, ker njih sokove serka in samo od njih živi.

Vse predenice, ki se v naših krajih nahajajo, so enoletne, to je, čez zimo poginejo njih stebila in njih korenine. Predenica se tedaj le po semenu zaploduje in množi; seme pade v zemljo ali pa se s semensko deteljo pokosí in drugo leto spet poseje.

Predenice, smo gori rekli, je več plemen. Detelji škodljiva je tako imenovana mala predenica, ktera pa tudi druge nizke zeliša napada, ki imajo tanko steblo in mehko poveršno kožo; za trave, germovje, drevje itd. ne mara. Mesca malega in vélikega serpana (julija in avgusta) cvetè.

Ker se predenica po nečistem deteljnem semenu v deteljše zaplodi, se malokterikrat primeri, da bi celo deteljše bilo oskrunjeno po nji. Iz začetka se tedaj predenica le sèm ter tjà po večjih ali manjših okroglih mestih pokaže; od tod pa se na vse strani razširja, in si iz enega kraja v drugega rokè podaja.

Ker so ljudje to vidili, so okoli teh okroglih krajev grabne skopali, češ, da bi požrešnica ne mogla čez to mejo in da bi za tega voljo poginila na svojem prvem mestu. Če so taki grabni dosti široki in če se izkopana zemlja pomeče na predenico, utegne to za kratek čas nekoliko pomagati. Al na velikih deteljših se ti grabni ne dajo tako veliki skopati, da bi saj nekatere stebila ne segle čez; al če se to z velikim trudom in velikimi stroški vendar le zgodi, kdo je porok, da ne bi žival, ljudje, vetrovi itd. ne zasejali semena čez graben?

Bolje je, take grabne napraviti, zraven pa posebno na to gledati, da se predenica pokončá, dokler je še na manjših krajih.

Kako pa jo pokončati?

Pravijo, da ogenj jo najgotovše pokončá, ako se suhe slame ali kaj takega na mesto prinese, kjer je predenica, in tako sožgejo predenične stebila.

To je res; al kako pa je s semenom, ki je v zemlji skrito? Tega tudi ogenj ne bo pokončal.

Če se tedaj predenica požiga, se ne smé čakati do jeseni; tudi zgodaj spomladi ni zato pripraven čas. Najbolji čas za požiganje je berž poleti — mesca malega in vélikega serpana, ko se je kalivno seme napravila.

Ker pa se še ne vé, kako dolgo predenično seme svojo kalivno moč obderží, so taki pomočki najbolji, kateri kaljivost semena pokončajo v zemlji.

Nekteri svetujejo za to, gnojne soli v mokrem vremenu potresti čez predenico; sol jo pokončá in gnojna sol ni ravno draga.

Še bolje je vitrijolovo ali hudičovo olje, — al to je predrago za velike kraje.

Najbolje je tedaj močna gnojnica, to je, taka, ktera je sama na sebi in ne z vodo zmešana. Gnojnica ni draga in pokončá, ako se je večkrat in veliko polije ob suhem vremenu po mestu, kjer predenica raste; verh tega tudi ne škoduje zemljišu.

Ker pa predenica pogine, če ne dobí redivnih rastlin, katerim njih sokove serka, bo tedaj gospodar vselej prav storil, ako drugo leto krompir, repo, žito ali kaj takega na take njive seje, kjer se je predenica že zlo razširila. Ta prememba je dober pomoček zatreti škodljivi osat.

Kdor pa deteljo kupuje za seme, naj je nikar ne kupuje iz takih krajev, kjer se je ta nadloga udomačila.

Vélíki zbor krajske kmetijske družbe.

(Dalje.)

Da pa se novo zasajene pa tudi stare drevesa varujejo škode in ker so gosence njih največji sovražniki, je

šestič treba, da leta 1857 vnovič oklicana postava zavoljo najmanj dvakratnega oberanja gosenc in prepoved nezgodnjega tičjega lova ne ostane mrtva postava, kakor je žalibog! še dandanašnji. Kaj nam pomaga, če imamo tudi dobre postave, če jih pa gosposke, ki bi imele nad njih spolnovanjem čuti, ne spolnujejo! Podružnice kmetijskih družb tožijo, da potrebna postava se ne spolnuje tako, kakor bi imela. Če so župani nemarni, se s tem gosposke po deželi ne morejo zgovarjati, saj imajo toliko oblasti, da jih opomniyo svoje dolžnosti, zlasti ker ji žandarji, ki po deželi hodijo, lahko naznanjajo nečimerne gospodarje, ki so preleni, da bi sebi in celi vasi v prid obirali gosence. — Tudi sl. škofijstvu je došlo leta 1857 povabilo, naj po duhovnih gospodih in učiteljih skerbí, da se ljudstvo podučuje v tem. Ni nam znano, ali je škofijstvo uslišalo to željo in ali so tudi duhovni gospodje s prižnic in učitelji v šolah obernili svojo skerb na to. Menda nam nihče ne bo zameril, ako rečemo, da se dušni in svetni blagor tako vezeta na svetu, da tisti je najbolji dušni pastir, ki skerbí za dušo in telo svojih farmanov, in da menda ni napačno, ako se taki potrebni poduki tudi na prižnicah razlagajo in tako še le prav dobro starim in mladim vtisnejo v glavo in serce.

Ker tudi hrošči ali kebri nad zemljo, njih červi pa pod zemljo drevju, njivam in senožetim delajo veliko škodo, ktera je včasih tolika, da je groza, bi bilo treba, da se sedmič, okliče zapoved, da ob kebrovem letu celi čas, dokler so kebri, v vsaki soseski vsak hišni gospodar pa tudi vsak gostač vsaki dan določeno mero kebrov nabere in jih na tisto mesto od-